

Ter nagedachtenis van Stanny Matheussen

Op 21 oktober 2002 overleed Constant F.M.L. (Stanny) Matheussen aan de gevolgen van een slopende ziekte. Met elk van de redactieleden was hij verbonden door een hechte vriendschap. Die vriendschap wil de redactie tot uiting brengen door enkele woorden te wijden aan zijn verdiensten en door het afdrukken van één van de talloze fraaie redevoeringen die hij heeft gehouden.

Wie Stanny's werkzame leven in ogenschouw neemt, wordt getroffen door zijn veelzijdigheid. Hij had zich in twee disciplines bekwaamd, de klassieke filologie en de rechtsgeleerdheid. Als filoloog specialiseerde hij zich in het Humanisme in de Lage Landen en heeft hij een aanzienlijk aantal humanistische teksten aan zijn naam verbonden door zijn uitgaven in de prestigieuze Teubner-reeks of bij de al even prestigieuze Leidse uitgever Brill. Naast Erasmus, Haloinus en Lipsius was het vooral Juan Luis Vives die de belangstelling van Stanny Matheussen had. Als 'general editor' gaf hij zeven delen Selected Works van deze beroemde Spaanse humanist uit. Hij was onbetwist de grootste kenner van Vives en werd dan ook door de Spaanse televisie uitgenodigd om een programma te maken over diens leven en werk. Tot zijn grote vreugde heeft hij enkele weken voor zijn dood de editie van *De subventione pauperum* (Over de ondersteuning der armen) in druk gezien. Zij was al voor 90% klaar toen hij plotseling ziek werd en is met hulp van Jeanine de Landtsheer (KU Leuven) en Charles Fantazzi (East Carolina University) voltooid.

Als gepromoveerd classicus legde Stanny zich vanaf 1970 toe op het Romeinse recht. Hij begon aan de rechtenstudie en voltooide die in korte tijd 'met de hoogste lof'. Zijn rechtskennis bleef niet steken in de theorie, maar hij beoefende met verve de rechtspraktijk als advocaat. Verbonden aan het cassatiekantoor van Ludovic De Gryse ontwikkelde hij zich tot specialist in het privaatrecht. Zijn inzicht in de verfijningen van de rechtsdogmatiek maakte hem tot een van de meest geziene cassatieadvocaten en kwam hem goed te pas bij het schrijven van enkele artikelen op het gebied van het moderne recht en op dat van de historische rechtsvergelijking. Het is dan ook niet verwonderlijk dat Stanny Matheussen werd gevraagd de geschiedenis te schrijven van de Vlaamse balie te Brussel bij haar honderdjarig bestaan in 1991: *Honderd jaar Vlaamse pleitgenootschap bij de Balie te Brussel 1891-1991; een verhaal van Vlamingen in hun hoofdstad*. Evenmin is het verwonderlijk dat juist hij werd uitverkozen de plechtige openingsrede te houden ter gelegenheid van het eeuwfeest op 9 november 1991 in de grote zaal van het Hof van Cassatie; zijn vaardigheid in het spreken evenaarde die in het schrijven. In 2001 ontving hij de 'Prijs van de Vlaamse Pleiter van de Nederlandse Orde van Advocaten te Brussel'. Zijn spreektalent buitte hij ten volle uit in zijn colleges aan de KUB. Met een speels gemak legde hij aan de studenten de dogmatische moeilijkheden van het Romeinse en het hedendaagse recht uit; met name door zijn humor was hij veruit de populairste docent. Helaas heeft hij een universitair leerboek niet kunnen voltooien. Wel schreef hij in 1995

MATHEEUSSEN

samen met ondergetekende een voor gymnasiasten bedoeld leerboekje *Roma perennis. Een selectie van Romeinsrechtelijke teksten in het licht van het hedendaagse recht*.

De combinatie van Stanny's vele talenten komt fraai tot uiting in de redevoering die hij hield voor de Vereniging van Classici Nederland. In het schooljaar 1998-1999 was voor het staatsexamen Latijn als thema gekozen de samenzwering van Catilina met uiteraard Cicero's befaamde rede als hoofdtekst. Van Sallustius weten wij dat Catilina Cicero van repliek heeft gediend en de vraag aan Stanny was of hij zich in de toga van Catilina wilde hullen en de verdedigingsrede wilde uitspreken. Op 13 maart 1999 heeft hij dat in Utrecht gedaan. In deze rede komen alle kwaliteiten van Stanny samen: zijn filologische kennis, zijn gevoel voor stijl – hij imiteert de stijl van Cicero en van Sallustius – zijn kennis van de Romeinse politiek en van het Romeinse recht, zijn eruditie. Wel had hij het geluk te kunnen putten uit de *Codex Pistoriensis*, die niet lang tevoren in Pistoia was ontdekt. Aan de eigenlijke rede gaat een korte verantwoording vooraf.

Door het afdrucken van deze rede willen de leden van de redactie getuigen van hun bewondering voor het veelzijdige talent van Constant Matheussen en van hun dankbaarheid voor een jarenlange vriendschap.

Namens de redactie

J.H.A. Lokin